

עֲלִים

עליון קבוץ סעד

ג' ניסן תשפ"ו | ויקרא | 21.03.26 | גליון מס' 3435

ישראל במלחמה "שאגת הארי" – שבוע 3

שמעו אחי, אני עוד חי, ושתי עיני עוד נישאות לאור.
רבים חוחי, אך גם פרחי, ולפני שנים רבות מספור.
אני שואל ומתפלל, טוב שלא אבדה עוד התקווה.
עובר מזמור, מדור לדור, כמעין מאז ועד עולם.
אני שואל ומתפלל, טוב שלא אבדה עוד התקווה.

חי, חי, חי, כן, אני עוד חי.
זה השיר שסבא, שר אתמול לאבא, והיום אני.
אני עוד חי, חי, חי, עם ישראל חי.
זה השיר שסבא, שר אתמול לאבא, והיום אני.

הומים ימי, ולילותי, ובשמי עמוד האש עוד קם.
אשיר בלי די, אפרוש ידי, לידידי אשר מעבר ים.
אני שואל ומתפלל, טוב שלא אבדה עוד התקווה.

חי, חי, חי...

שמעו אחי, אני עוד חי, ושתי עיני עוד נישאות לאור.
אז כה לחי, לכל אורחי, ולבני המבקשים לחזור.
אני שואל ומתפלל, טוב שלא אבדה עוד התקווה.

חי, חי, חי...

חי / אהוד מנור

פתיחת שער חדש:

18:30

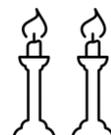
צאת שבת:

18:27

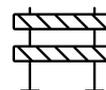
תהילים לנשים:

אביבה לב

כניסת שבת:

17:32

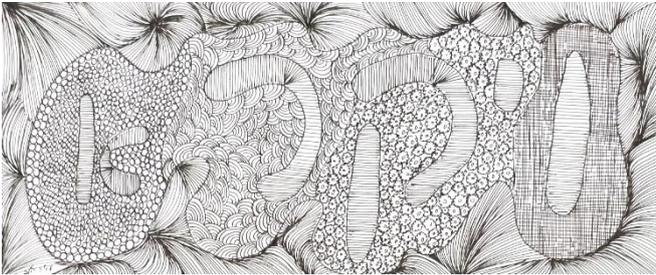
סגירת שער חדש:

16:30

לוח זמנים – ימי החול:

05:46←04:54	זמן טלית ותפילין
06:00	שחרית א'
06:45	שחרית ב'
08:05	שחרית בבי"ס
09:42←08:47	סוף זמן קריאת שמע
<u>17:40</u>	מנחה וערבית
18:57←17:52	שקיעה
20:10	ערבית
21:00	ערבית ב' (שקד ג)

דודא / לאה הפריין

לוח זמנים – ויקרא:

<u>17:32</u>	הדלקת נרות
14:00	מנחה
<u>17:42</u>	מנחה, קבלת שבת וערבית
הרב ארי סט	הלכה אקטואלית
06:45	שחרית א'
08:00	שחרית עדות המזרח
08:30	שחרית ב'
	תפילת ילדים
עמיעד בן עמי	שיעור פ"ש
12:30	מנחה א'
13:30	מנחה ב'
14:00	מנחה (בבית שנון)
16:30	מנחה עדות המזרח
17:00	תהילים לילדים אפרת ביליה
17:00	תהילים לנשים אביבה לב
<u>17:22</u>	מנחה ג'
<u>18:27</u>	צאת השבת

האיט' בצלמא

בימים האחרונים, בעקבות הנחיות פיקוד העורף ותחת קולות "שאגת הארי", מצאנו את עצמנו חוזרים אל המניינים השכונתיים, כמו בתקופת הקורונה. שעתם היפה של "המניינים הפיראטיים" ברחבי הקיבוץ... (ראו הנחיות ועדת דת בעמוד האחרון)

יש משהו מאוד "משפחתי" וחס במניינים הקטנים האלו. המרחק מהבית מתקצר, המפגש עם השכנים הקרובים הופך ליותר בלתי אמצעי, ויש תחושה של התכנסות אינטימית. אבל דווקא מתוך המציאות של תפילה במניין המכובד של בוקי, אני מוצא את עצמי לומד להעריך מחדש את מה שלפעמים אנחנו לוקחים כמובן מאליו: **את בית הכנסת המרכזי שלנו (כל אחד לפי מנהגו).**

בית הכנסת, כשמו כן הוא, מקום ההתכנסות הקהילתי. נכון, המניין השכונתי קרוב יותר, אבל אי אפשר להשוות אותו לתפילה במקום מסודר – עם תאורה טובה, עם המיזוג שדואג שיהיה לנו חם בחורף וקריר בקיץ, (כאן המקום להודות למי שדואג לשעוני השבת כל שבוע, בלי לקבל מספיק קרדיט) ובעיקר עם המרחב. המרחב הזה שמאפשר לכולנו לשבת יחד, ושנותן גם לילדים את המקום שלהם להיות חלק מהתפילה בלי להרגיש שאין מספיק כסאות לכולם או ש"מרעישים" בתוך מרחב פרטי של מישהו.

ההנחיות כרגע עודן בתוקף, ואנחנו נמשיך להתפלל בבטחה ובאחריות בכל מקום שיידרש. אבל בלב, אני כבר מחכה לרגע שבו נוכל שוב להתקהל כולנו תחת קורת הגג אחת, בבית הכנסת שלנו. אני מחכה לחזור למקום הקבוע שלי, לשמוע את קול התפילה המשותף של כל הקהילה יחד, ולהרגיש איך ה"יחד" הזה נותן לנו כוח הרבה יותר מכל הנחיה.

שנזכה לחזור לשגרה מבורכת ולשקט בבתינו ובגבולותינו.

לכמ,

ברקאי אפרתי

דבר תורה / רוצי צונץ

או נפש כי תשבע לבטא בשפתים להרע או להיטיב לכל אשר יבטא האדם בשבעה ונעלם
מפניו והוא ידע ואשים לאוזת מאלה

הרב הירש מסביר לנו למה נדרים זה דבר רע ולמה הם מראים שהאדם למעשה מזלזל בכוחן של מילים:
"לבטא – "בטא" נזכר בקשר לנדרים ושבעות, רק כאן ובבמדבר (ל, ז, ט). בנוסף נזכר שורש זה במשלי (יב, יח):
"יש בוטה כמדקרות חרב", ובתהילים (קו, לג): "ויבטא בשפתיו". ה"ביטויים" הנזכרים בשני הפסוקים
האחרונים הם כאלה שמוטב היה אילו לא נאמרו. נדרים גם הם התבטאויות שדרך כלל אינן רצויות. נמצא שגם
ה"ביטויים" הנזכרים בפסוקנו, אינם רצויים כשלעצמם...
ה"מבטא" אינו מודאג מתוצאות דבריו, או מערכם האובייקטיבי"

כשהאדם נודר נדר או מבטיח משהו, הוא לא מודאג מה יקרה אם ההבטחה תופר או שהנדר יופר. הוא פשוט
אומר דברים בלי אחריות.

בהקשר לנקודה החשובה הזו בפרשתנו, חנן פורת בפרשת מטות מציין דיוק מעניין:
"פרשת מטות פותחת בדיני נדרים ושבעות, ומלמדת אותנו עד מה גדולה חובתו של האדם לעמוד בדיבורו ולא
לחלל את מוצא שפתיו. אך דווקא מפני שהלכות אלו מחייבות כל איש ואישה בישראל, יש לתהות מדוע פונה
התורה בסוגיא זו דווקא לראשי המטות, "וידבר משה אל ראשי המטות", וכי רק ראשי המטות חייבים לעמוד
בדיבורם ולא כל אדם?
...נראים לי בעיקר דבריו של החתם סופר בנידון, כפי שנמסרו על ידי תלמידיו: "ראשי המטות – העסקנים
והמנהיגים, נוהגים על פי רוב לנדור ולהישבע להבטיח ולא לקיים. הם מועדים לשנות מדבריהם ולחזור בהם
מהבטחותיהם. לכן מופנית האזהרה בראש ובראשונה דווקא כלפיהם".
במבט ראשון נשמעים דברי החתם סופר כיוורט פוליטי עוקצני, אך אפשר שמכוונים הם לעומק פשוטו של מקרא,
ומכל מקום בוודאי שהולמים הם את המציאות העגומה הטופחת יום בפינו."

אחרי מלחמות ולפני בחירות, אלו שני הזמנים המועדים ביותר לפורענות מבחינת כוחה של מילה ומשמעותה.
אנחנו נמצאים ממש בימים בהם הכל מתלכד, וכדי להרגיש טוב ושליטה אנחנו חייבים לשמוע כל היום ברברת
של מנהיגים ועיתונאים.
אבל לא חשוב יותר שלמילים יהיו ערך?

לפסוק מספר משלי שהרב הירש ציטט בפרשתנו יש גם המשך, הנה הפסוק המלא:
"יש בוטה כמדקרות חרב ולשון חכמים מרפא"
יש לכל אחד ואחת מאיתנו את היכולת להשפיע, האם אנחנו צופים בביטויים שהם מדקרות חרב או שנתגמל
דווקא את אלה שלשונם החכמה מרפאת? כמות הצפיות שלנו דווקא בתקופה כזאת משפיעה על מה שאותם
אנשים יגידו ועל מה שיכנס לפיד של החברים שלנו.
אני מעדיף את לשונם המרפאת של החכמים, גם אם לפעמים בוטות דוקרת מעניינת יותר.

על מנהיגות קהילתית

חברים וחברות יקרים,

לאחרונה אנחנו עדים לתופעה שכתבו עליה כבר לפניי, משרות ציבוריות וריכוזי ועדות בקיבוץ נותרים ללא דורש. קל לפטור זאת בכך שכולם עמוסים ואין להם זמן, אבל אם נסתכל פנימה בכנות, אני חושבת שנראה שיש שם משהו עמוק יותר. לרבים מאיתנו אכפת מאוד ממה שקורה כאן בסעד, אבל הצעד קדימה אל עבר לקיחת תפקיד ציבורי, מרגיש לפעמים כמו כניסה לשדה מוקשים חברתי וקהילתי.

החלטתי לכתוב על כך לעלון מכיוון שמאוד הטריד אותי כשקראתי שאף אחד לא הגיש מועמדות לריכוז ועדת דת, ועדה חשובה שמהווה חלק משמעותי בחיי הקהילה שלנו. חשבתי ופניתי למספר אנשים ונשים בקהילה שחשבתי שזה יכול לעניין אותם וכולם ענו את אותה התשובה- זה באמת נורא חשוב לי אבל לא מתאים לי לעמוד בראש תפקיד ציבורי.

החשש מהמחיר האישי הוא אמיתי. בקהילה קטנה כמו שלנו, שבה המרחב הציבורי והפרטי מתערבבים בשבילים, בבית הכנסת או בכלבו, לעמוד בראש ועדה זה אומר להיות חשוף לביקורת, לעיתים לא נעימה. הפחד שהתנדבות למען הכלל תגבה מחיר של אי-נעימות מול שכן או חבר, או אפילו מחיר של פגיעה חברתית ומשפחתית, גורם לאנשים טובים ומוכשרים להישאר מאחורי הקלעים.

אולי הגיע הזמן שנשאל את עצמנו – איזה "גב קהילתי" אנחנו נותנים לאלו שכן בוחרים לקפוץ למים?
אנחנו כמובן לא חייבים להסכים על כל החלטה, וביקורת עניינית היא חלק מחיי קהילה בריאים. אבל יש הבדל תהומי בין ביקורת על החלטה לבין יצירת אקלים שבו השליח הופך למטרה.

אז מה אנחנו יכולים לעשות כדי שיהיה פה נעים יותר להוביל?

הכרת תודה - לפני שמביעים הסתייגות מהחלטה של ועדת חינוך, תרבות או קליטה, בואו נזכור שמאחוריה עומד חבר שהקדיש מזמנו הפנוי. אז לבחור להגיד מילה טובה על עצם הנכונות לקחת אחריות היא הצעד הראשון. אנשים רבים מעריכים את עבודת הוועדות אבל תמיד הקולות הביקורתיים נשמעים יותר ויש בכוחנו להגביר את הקולות המחזקים.

לייצר מרחב מוגן לטעויות - מנהיגות קהילתית היא לא מדע מדויק. כשאנחנו מאפשרים לאנשים לטעות אותם בשבילים אנחנו למעשה מאפשרים לפתוח את הלב והראש ליצירתיות ויוזמה, וחשוב לזכור שטעויות הן חלק מהדרך.

לזכור שהם - זה אנחנו - מי שיושב בוועדות או בהנהלות הוא לא "הממסד". הוא האבא מהגן של הילד שלנו, היא השכנה מהבית ליד. "הקיבוץ"- הוא אנחנו. היחס האישי צריך תמיד לבוא לפני הוויכוח העקרוני. לשים לב שהביקורת נאמרת באופן ענייני לנושא ולא באופן אישי לאדם.

מעבר לכל הנאמר, חשוב גם לזכור את הזכות הגדולה שיש בעשייה הציבורית. אין סיפוק גדול יותר מלראות יוזמה שהובלת קורמת עור וגידים, מלהשפיע באופן ישיר על איכות החיים של הילדים שלנו או על עיצוב התרבות והמסורת בבית שלנו. היכולת להזיז דברים, לחבר בין אנשים ולתרום לצמיחה של סעד היא משמעותית מאין כמוה. זהו סוג של "תיקון" קטן שכל אחד מאיתנו יכול לעשות במרחב האישי שלו, וזה מעניק תחושת שייכות וערך שלא ניתן למצוא בשום מקום אחר.

הקיבוץ שלנו נבנה על ערבות הדדית. הערבות הזו לא נמדדת רק בעזרה בעת צרה, אלא גם ביכולת שלנו לשמור על מי שבחר להנהיג ולהוביל. בואו ננסה לייצר אקלים שבו לקחת תפקיד לא אומר "לשלם מחיר", אלא לקבל הערכה וגיבוי.

בסופו של דבר, הקהילה היא של כולנו – והיא תיראה בדיוק כפי שנבחר להתייחס לאלו שבונים אותה.

א'י פנחס

דבר היו"ר

קהילת קיבוץ סעד, חברים וחברות יקרים.

'שאגת הארי' - שלושה שבועות חלפו מאז פרוץ מלחמת "שאגת הארי", והמלחמה מתמשכת ודורשת אורך רוח. גם בצפון חזרה לחימה ושוב אנו חווים תחושות של חוסר וודאות, חששות ולחץ. יחד עם זאת יש גם רושם שאנו מפגינים חוסן אישי וקהילתי ומערכות החירום שלנו מתפקדות ונוסכות ביטחון ותחושה שיש על מי לסמוך. תודה והערכה רבה לנחום ולצוות צח"י המצומצם והרחב ולכלל המתנדבים והפעילים, על המחויבות, על השקט שאתם משרים, ועל העשייה הבלתי פוסקת למען כולנו. זה אתגר מתמשך לכוון ולנהל את המצב המורכב שבו אנו נמצאים שמשפיע במישורים רבים על השגרה האישית, המשפחתית ועל המערכות הקהילתיות. אשרינו שיש לכולנו במידה רבה בזכותכם תחושת ביטחון, יציבות ומענה הולם לכלל הצרכים.

ארץ הצבי - בנימה יותר חגיגית אני מבקשת לברך את המשפחות הבונות את ביתן במתחם 'ארץ הצבי'. המשפחות נמצאות בשלב הסופי של החתימות על הסכם הבניה. בכך אנו מסכמים שלב חשוב ומרכזי בתהליך הבניה והאכלוס בשכונה החדשה. מכאן אני מקווה ומאחלת בשם כלל הקהילה, הרבה הצלחה בתהליך בניית בית הקבע שלכם בסעד.

תוכנית העבודה לשנת 2026 הדגשים והיעדים של ועד ההנהלה לתוכנית העבודה לשנת 2026 (התוכנית גובשה בתפיסה של מחויבות להמשכיות, צמיחה ושגשוג של הקהילה ורווחתה).

- **מודל האסטרטגיה הפיננסית** של הקהילה מוצג בתקציב 2026 לאחר שביססנו את עקרונות המודל בשנת 2025:

- מדרג שימושים - העברות שוטפות מתאגיד החזקות לקיבוץ הכולל: דמי שימוש, השלמה לפנסיה, סיעוד, וזכויות עבר.
- כחלק מהמעבר למודל האסטרטגיה הפיננסית - גם השנה יוקצה מתאגיד החזקות תקציב הסתגלות שיסייע בהתאמות הנדרשות לאור אימוץ האסטרטגיה הפיננסית.
- העברת רווחים מתאגיד החזקות - ישמש להחזר חוב החברים בגין פירות הנכסים והקמת קרנות ייעודיות להשקעות וביטחון קהילתי.

- **עדכון המבנה הארגוני** – הצוות שהוקם יגבש המלצות להסדרת תחומי האחריות והסמכויות של המזכירות מול ההנהלה הקהילתית לקראת אישורם בהנהלות ובאסיפה. (בהמשך להחלטת האספה מספטמבר 2022).

- **תהליך שיוך הדירות** - אישור סופי למודל ההתחשבנות, תקנון שיוך דירות, תשריט החלוקה לוועדה המקומית, הסדרת ההיבטים המשפטיים והשלמת העסקה מול רשות מקרקעי ישראל (רמ"י), במטרה להבטיח יציבות, ביטחון קנייני ושימור הקיבוץ כקהילה מתחדשת.

- **תהליך צוות אורחות חיים** - בחינה ועדכון אורחות החיים בקיבוץ תוך התאמתם לערכי הקיבוץ המתחדש והערבות ההדדית – כל החלטה שתתקבל תיושם על ביצוע 2026.

- **צמיחה דמוגרפית** – קידום התהליך הקהילתי הרחב שבוצע בקרב חברי הקיבוץ ויישום ההסכמות. מחייב קידום ואישור תוכנית רב שנתית של ועדת צמיחה דמוגרפית.

- **פיתוח שכונת ארץ הצבי ב'** – פיתוח תשתיות וקידום קבלת מענקי סל הצמיחה הדמוגרפית (מענקי תקומה על פי התוכנית שסעד גיבשה).
- **ביצוע תכנית "סעד למחר"** – עמידה ביעדי התוכנית שהוגדרה לשנת 2025 ו-2026 וקבלת כספי הסל היישובי שהוגדרו לשנים אלה.

נושאים נוספים שאני רואה חשיבות לבחון ולבדוק בשנת 2026

- פנסיה – בחינת פנסיית המטרה במגמה לעשות מאמץ לשפר אותה.
- קרן מילואים – בחירת יו"ר וועדה לקרן המילואים והפעלת הוועדה מחדש לצורך הערכה מחודשת של הכספים הנשמרים בקרן לצרכי החברים.
- בחינת מודל שיח חברים ואספת קיבוץ שיבטא יותר מחויבות ושותפות ציבורית בשיח ובקבלת ההחלטות של הקיבוץ.

בברכת סוף שבוע שקט ורגוע.

איאנה כראודה

חלוקת ירקות לזוטיקים

חלוקת ירקות לזוטיקים תתקיים ביום שלישי 24.3 ברחבת הקייטרינג

נא צבאן צמי

פינת המזל הטוב

ברכות חמות וזרוך איחולים
 אטליה וישראל קארי
 לאורלי ויונתן וידס
 אהודת הבת ארבל
 מתזכו אצדלה בנחת ושמחה

זרוך איחולים וברכות חמות
 אחר ואף שני
 אפרה ושמחה באס
 אהודת הבן / נין
 מתזכו אצדלו בשמחה ונחת

צדכאני וצדת דת לשבועיים הקרובים

שבת ויקרא, ג' ניסן 21.3:

ברכת האילנות – נצא אחרי מניין שני (10:15 משוער) לברך את ברכת האילנות. **ניפגש בצל עצי הרימון והזית ליד בית הכנסת בצריף.**

זו הזדמנות להודות לגדי סמואל ולבנות ובני מכינת יונתן, החזרתם עטרה ליושנה בצורה מעוררת התפעלות ובהתמדה.

שיעור פרשת השבוע – עמיעד בן עמי, מיד לאחר ברכת האילנות (10:40 משוער)

מיום ראשון ד' ניסן 22.3:

פניני הלכה לילדים הכנה לליל הסדר עם הרב ארי סט –

מיום ראשון ועד בדיקת חמץ, מדי ערב ב - 19:50 בבית המדרש.

מוזמנים מכיתה א' ומעלה ללימוד וציור ☺

מטליות לחות יחכו לכם בבית הכנסת לניקוי התא האישי. אנא נקו את התאים המשפחתיים ושל השכן לספסל שבמילואים. תודה מראש על שיתוף הפעולה.

שיעור לחג הפסח עם הרב מוטי מטלון - יום ושעה יפורסמו בהמשך

(מעבר לשעון קיץ בלילה שבין חמישי לשישי)

שבת צו, י' ניסן 29.3:

דרשת הרב ארי סט לשבת הגדול – בשעה 18:00 בבית הכנסת בית אהרן.

יום ראשון י"א ניסן 29.3:

ניקוי בתי הכנסת ובתי המדרש –

ננקה את בתי הכנסת ובתי המדרש לפסח מן הבוקר (09:00) ועד הערב (18:00). **אנא, קחו את כל החמץ מן התאים האישיים עד תחילת הניקוי.**

הגעלת כלים –

יום ראשון י"א ניסן 29.3	יום שני י"ב ניסן 30.3	יום שלישי י"ג ניסן 31.3
15:30 עד 18:30	15:30 עד 18:30	10:00 עד 13:00

שנזכה להגיע לרגל מתוך עליה

בשם הרב ארי וועדת דת

תרצה אורן

מהנצחה בתרבות

בחודשים האחרונים זכינו לשפע של פעילות תרבותית קהילתית מחברת ומשמחת, שהדגישה שוב את הכוח הגדול של הביחד שלנו.

את אירועי התקופה פתחנו **בחגיגת ט"ו בשבט** קהילתית ומרגשת, בה השתתפו רבים מחברי הקהילה. השולחנות נערכו כסדר ט"ו בשבט עשיר ומכבד, והאווירה הייתה חגיגית וחמה. במהלך הערב נהנו הילדים מעמדת יצירה מתוקה ומגוונת, והמבוגרים משירה בציבור שיצרה תחושת חיבור ושמחה משותפת. תודה גדולה **למשי פנחס ויקירה שי**, לבנות השירות ולשותפות עם פרויקט "צומחת שוב" על ההובלה וההשקעה. לקראת חודש אדר, התקיימה פעילות צבעונית ושמחה במיוחד מחוץ לכולנו עם עמדות איפור פנים, יצירה, מוזיקה, שירים וריקודים, שהכניסו את כולנו לאווירת החג. תודה מיוחדת **לאבישי מלכה** על הניצוח וההובלה של האירוע.

במקביל, התקיימו הכנות רבות להצגת פורים קהילתית. לצערנו, ההצגה לא התקיימה במועד המתוכנן, ואנו מודים לכלל המשתתפים על הסבלנות, ההבנה והשותפות. חשוב לנו להדגיש **לא מוותרים על ההצגה (!!)** ונעדכן בהמשך על מועד חדש.

בנוסף, ביום רביעי האחרון התקיים ערב נשים מושקע, מחבר ומרגש, שכלל ארוחת ערב קלה וסדנאות יצירה. הערב שם במרכז את הכוח של המפגש הנשי, הקרבה והביחד, והיה משמעותי במיוחד עבור המשתתפות. האירוע התאפשר בזכות תרומתן הנדיבה של הורי בנות מדרשת "תורה וחסד" מארצות הברית. הבנות הגיעו למלון לסייע לילדים נשים ומבוגרים, הן גם ליוו ושוחחו עם הותיקים במהלך השבת במלון, וההורים שלהם שמעו מהבנות על התמודדות של נשות סעד עם המצב של המלחמה וביקשו לעשות משהו למעננו. והחליטו לתרום סכום כסף גדול.

כמו כן, גם תודה גדולה למתנ"ס שדות נגב על הסיוע בערב החשוב הזה. אנו מודים להן ולמשפחותיהן על התרומה שאפשרה לנו לקיים ערב משמעותי ומחזק עבור נשות הקהילה. תודה **לטליה בן עמי ועדי סאסי** על ארגון הערב המשוקע והמהמם. נמשיך לפעול, ליצור ולחזק את חיי התרבות בקהילה מתוך אמונה בכוח של מפגש, יצירה ושייכות. ובהזדמנות זו נגיד תודה גדולה לועדת תרבות האלופה שלנו וגם **לעדי דורי** על התמיכה תמיד, ולכם קהילה יקרה על הפרגון.

חזית מקוריה

אחת עיוצת fikef

זה שנים שאני שואלת, למה יש שאוכלים קטניות בפסח ויש שלא אוכלים. לא שחסר מה לאכול אבל לפעמים זה מאוד לא נראה לי שכולנו מסובים, ובזמנינו כמעט הכול לאוכלי קיטניות. פסח יפה ובטוח מאחלת לנו ולכול ישראל. לא שחסר, רק רציתי הסבר...

רותי יצרי

התנועה ואנחנו

מה שאנחנו באנו להשיג, אנחנו באנו להשיג

שלום לכולם,

חודש ניסן כבר כאן! הפריחה הצהובה בצידי הדרך מסמנת חילופי עונה. שבוע שלישי למלחמה, שוב אנו מגלים כמה נכונות המילים: מה שעובד בשגרה יעבוד גם בחירום, והדבר בולט במיוחד בהיערכות הקהילתית ומעורר הערכה ותקווה.

"**איש את רעהו יעזרו ולאחיו יאמר חזק**" מבצע חיבוק של חיזוק, ליישובי גבול הצפון נמשך. בזכות השותפות המרגשת עם התנועה הקיבוצית, התרחב המבצע לששים קיבוצים מהם יצאו משלוחים מתוקים שנאפו באהבה, בצירוף מילות חיזוק ועידוד. צוותי מחלקת המשימות בשתי התנועות עובדים יחד לביצוע מיטבי, ועל הדרך מתהדקים קשרי עבודה וחברות.

המכונה עובדת - חינוך לא פורמלי במציאות לא נורמלית כיוון שהחל מהשבוע שעבר ניתן על פי הנחיות פיקוד העורף, לקיים פעילות חינוך בלתי-פורמלית במגבלות מסויימות, מערכות החינוך והגיל הרך בקיבוצים שלנו מצאו דרכים יצירתיות להפעיל את קבוצות הגיל השונות בהתאם לכח האדם שיש בנמצא והמרחבים המותאמים, בעזרת אנשי הצוות הקבועים, הורים, ובני נוער. העובדה שבקיבוצים שלנו קיימת מערכת חינוך בלתי פורמלית בשגרה, אפשרה להתארגן בצורה מהירה ולייצר מענים מותאמים גם בחירום. דבר שמחזק את החוסן של הילדים ומאפשר הפוגה גם להורים.

ניהול מערכות חינוכיות בעת הזו מהווה אתגר גדול מאוד, לשם כך מתקיים השבוע מפגש זום משותף למנהלי הגיל הרך והחינוך חברתי ובו נעסוק באתגרים המרכזיים של המנהלים בעת הזו: החלק הראשון יעסוק בקבלת החלטות במציאות של אי-וודאות ויונחה על ידי שרון בראל מחברת 'טנא'. בחלק השני נעסוק בשימור ההון האנושי שלנו- תחזוקת צוות בשגרת חירום בהובלת נעה שחר פיצר, מנהלת מערך ההדרכה בתנועה הקיבוצית.

נפש שמחה ממש! - לסיום, נשתף כאן מתוך מכתב התודה ששלחו אלינו ורד אביעד ועדי שגיא, בשם קואליציית הארגונים הדתיים לבריאות הנפש ומתנדבי גחליליות על חלקנו במבצע 'נפשמה' בפורים – לוקחת משלוחי מנות למחלקות בריאות הנפש:

לפני שלוש שנים בהובלת אגף חברה בקיבוץ הדתי ועמותת 'קואליציית הארגונים הדתיים למען בריאות הנפש' נולד המיזם המרגש "**נפשמה**" – חלוקת משלוחי מנות ברחבי הארץ למרכזים לבריאות הנפש לאותם אלו שלא קיבלו עד אותה תקופה משלוחי מנות. בשבוע שעבר בזכותכם, פורים לבש פנים חדשות של אור ותקווה... אנו מבקשים להודות לכם מקרב לב ולקיבוצים שפתחו את ליבם, בזכות נדיבות ליבכם הועברו כ-4,000 משלוחי מנות למרכזים רבים ברחבי הארץ מעכו וצפת בצפון עד באר שבע. השמחה של המטופלים והצוותים הייתה אדירה! לשאלה האם 'מישהו זוכר אותי? מישהו רואה אותי?' אותה ניסח הרב זקס זצ"ל, יכולנו להשיב השנה שאכן זכינו לראות את האנשים, לזכות מהם לחיוך גדול ולחוש את ההודיה!

שרה צברון

חברי המזכירות הפעילה

פסח *fe* תרבות, ערכים ונורמות

יציאת מצרים היא אחד האירועים המשפיעים ביותר על תרבותנו ונחרתו בה היטב לאורך ההיסטוריה היהודית. כשדוד בן גוריון נאם בפני הוועדה המיוחדת של האו"ם לענייני ארץ ישראל, הוא ערך השוואה היסטורית, ואצטט חלקים בודדים מדבריו: "לפני כשלוש מאות שנה הפליגה לעולם החדש אונייה ושמה מייפלואאר, ובה אנגלים שקצו בחברה ובמשטר האנגלי וחיפשו חוף שומם לחלוטין להתנחל בו ולהקים עולם חדש. הם נחתו באמריקה והיו ראשוני המייסדים והבונים של ארץ ואומה זו. זה היה מאורע גדול בתולדות אנגליה ואמריקה, ועל כן כל ילד אמריקני יודע שם זה מבית אביו, בית ספרו ועוד. אני תאב לדעת מה יודע ילד או מבוגר אמריקני פרטים מדוייקים לגבי אונייה זו: כמה אנשים היו בה, מה היו שמות משפחתם מה לבשו, מה אכלו, מה מסלול הפלגתם ומה אירע להם כל הדרך..." לעומת זאת לדבריו, יותר מכשלושת אלפים שנה לפני הפלגת המייפלואאר יצאו היהודים ממצרים. אבל כל ילד יהודי בעולם, "...יודע בדיוק: אבות אבותיו יצאי ממצרים בעלות השחר של חמישה עשר בניסן. מה לבשו? מותניהם חגורים ומקלם בידם. הם אכלו מצות והגיעו אחרי שבעה ימים לים סוף..." וכך, נחרתו הדברים והפכו לבסיס תרבותנו.

מהם תרבות, ערכים ונורמות? הגדרות אחדות יש בסוציולוגיה לתרבות, ואביא רק אחת מהן: "סך כל נכסי הרוח, אוצרות הידע ומטעני הקוגניציה, המשפיעים על ערכים, נורמות והתנהגות." הערכים הם הביטויים המגדירים חלק מהתרבות, הם הביטויים של התרבות ומייצגיה, הם נובעים ממנה. הנורמות פורטות הערכים לכללים התנהגותיים של מותר ואסור, נכון ושגוי, מקובל ושאינו מקובל. אנו בחברה, מצופים לנהוג באופן מעשי לפי הנורמות המשקפות הערכים המקובלים בתרבותנו. הפילוסופיה המודרנית גורסת כי למעשה אין ערך אוניברסלי ואין ערך אבסולוטי. כיום ברור שגם אין אמת אוניברסלית ואבסולוטית, והדבר הוחמר שבעתים מאז פרוץ הבינה המלאכותית והרשתות החברתיות לחיינו. ניתן להוכיח דברים אלה בקלות.

ביטויים תרבותיים וערכיים של פסח - בפסח אנו מחיים את הזיכרון התרבותי והלאומי שלנו על ידי שאנו מספרים ועוסקים ביציאת מצרים; אנו משלבים בליל הסדר סיפורים ושירים ההופכים יציאת מצרים לחלק מעולמנו הפנימי, לחלק מממשות חיינו העכשוויים שכן על כול אחד מאיתנו לראות עצמו כאילו יצא ממצרים, וכן דנים גם בהלכות פסח לפניו ואחריו, המייצגות נורמות התנהגותיות. רבים דורשים בענייני הפסח במהלך הסדר, מסבירים, מלמדים, בחזקת "והגדת לבנך". הרב יוסף דוב הלוי סולובייצ'יק רואה בכך יצירה של "קהילה מלמדת." הוא גורס כי "...האדם מעניק לאחרים את הנכסים הרוחניים שנתברך בהם מאת האלוקים. הוא מתיר לחברים אחרים בקהילה להציף אל האוצרות הנפלאים שצבר במאמץ שקדני, בחריצות ובמסירות מושלמת." התורה "תובעת מאיש הרוח לפתוח את מחשבתו, את ליבו, את קיומו. הזמן את האחרים! הנח להם להשתתף עימך במחשבותיך אודות הפסח, בתחושותיך לגבי יום הכיפורים, בדרכים בהן אתה חווה את התפילה, האלוקים, האדם והעולם..." [זמן חירותנו]. אך בעוד שהשיתוף בנכסי הרוח, באוצרות הידע ובמטעני הקוגניציה, כמו שמראה הרב, קובעים את התרבות, יוצרים קהילה מלמדת, כך "לידתה של קהילת החסד - אומה אשר במסגרתה מתלכדים האנשים, נותנים משלהם, דואגים זה לזה וחולקים את רכושם - מסומלת בקורבן הפסח. הקב"ה לא היה זקוק לשה המוקרב; לא היה לו עניין בקורבן. הוא רצה בפשטות שהאנשים - עבדים שזה עתה נחלצו משעבוד - יצאו מבידודם ומהתמקדותם המטורפת בעצמם ויצטרפו אל קהילת החסד, אשר בה גם המעט שיש לאדם הוא הרבה מידי עבורו, אשר בה רכושו גדול מכפי יכולתו ליהנות ממנו" [שם]. בדבריו אלה, משקף הרב את רוח הנביאים, שהרי לאורך כל ספרי הנבואה אנו רואים יצירת ערכים ונורמות המוכתבים על ידי הקב"ה ומועברים לעם על ידי הנביאים שנאבקו קשה מאוד להנחילם, וכשלו ברוב המקרים.

לימוד זכות על יוצאי מצרים - מייד לאחר קריעת ים סוף ושירת הים הנפלאה והמונומנטלית, מייד לאחר ש"ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל בן בוזי", מייד לאחר "ויאמינו בה" ובמשה עבדו, "העם מתלונן, והתלונות הולכות ורבות לאורך כל הדרך, לצד התנהגויות קלוקלות. אבל ברצוני ללמד מעט זכות על העם. לעם ששהה מאות שנים במצרים הייתה תרבות של עבדים מדוכאים. ערכיו והנורמות שלו היו של עבדים, שהעבודת מושרשת בהם שנים כה רבות. ופתאום, כהרף עין כמעט, בתוך לילה אחד, הפכו לבני חורין, והם נתבעים להתנהג כבני חורין. בסוציולוגיה קיים המושג "אנומיה", היעדר ערכים, מצב המוליך לכאוס, לחרדה, לסטרס, לחוסר בהירות, לאין אונים, אי נעימות, המשפיעים על ההתנהגות ויוצרים התנהגות מבולבלת ושלילית. לדעתי העם סבל מאנומיה. התורה עוד לא ניתנה, עוד לא הובעו הערכים והנורמות הנגזרים ממצב החירות החדש, והתנהגותו של העם תואמת ביותר מצב של אנומיה. גם לאחר שהחלו להינתן חוקים, גם לאחר שניתנה התורה ומשה החל ללמדה לישראל, עקירת הערכים והנורמות הישנים, הייתה קשה ביותר; שינוי קשה כמעט תמיד, גם כיום רבים מתקשים ביצירת שינוי מהותי, גם אם חיובי כמובן בחייהם, ושינוי גורר התנגדויות נפשיות לרוב. לכן, ההתנהגות השלילית של יוצאי מצרים הייתה כמעט מתבקשת מאליה.

ומה בימינו? מאז יציאת מצרים התפתחה התרבות בכיוונים שונים ומגוונים. יחד איתה נוצרו ערכים חדשים ורבים, עם נורמות מדוייקות. ובכל זאת, רב העוול גם כיום; רב אי הצדק, פושה האלימות, גואה חוסר האנושיות, וערכים רבים דומים כאילו פרחו וגזו. אומר הרב, פרופ. יהושע השל: "מחלת הדור איננה כשל התעוזה, אלא כשל המצפון. מצפוננו אינו כשהיה. הוא פשט את הרגל והיה ללעג, כרע תחת מורכבותו העצומה של האתגר – ומתוך כך השתעבד לאוטומטיות..." "בתקופת ההשכלה הייתה דאגתה העיקרית של הפילוסופיה לשחרר את האדם מכבלי העבר; כיום נראה שעלינו לדאוג להגן על עצמנו מפני מצולות העתיד" [מיהו האדם].

אנו מדברים רבות על זכירת העבר, אבל הפרופ. ראובן פירשטיין טבע את הביטוי "לזכור את העתיד". הוא הראה מטופלים רבים שבעייתם הייתה שהעתיד נמחק מתודעתם. שכחת העתיד הובילה לפסיביות ולדיכאון. היעדר התקווה לעתיד אופטימי ביטלה את ההווה והחניקה אותו [להיות אדם]. בחודש ניסן, עם חג הפסח בתוכו, עלינו לזכור את העבר ואת העתיד גם יחד, לשלב ביניהם, לחזור לערכים ולנורמות שהביעו הנביאים, ללכת לאורם וליצור מחדש תרבות מופת כפי שדורשת היהדות האמיתית.

לזכר הוריי, שהיו אנשי ערכים מובהקים, ונפטרו בפסח.

אפי כספי (אבא של שקמה כספי יניב)

עם חי אמיך להתפתח

עם סיומו של השיפוץ ותחילת מבצע "שאגת הארי" המשק התמלא באורחים וילדים שבאו קצת לנוח ולהנות מהשקט והטבע. התחדשנו בחרדון איגואנה נחשים ואפרוחים קטנטנים שבקעו. המשק עמוס בחובזות וזאת הזדמנות טובה לקטוף עם הילדים ולהאכיל את הבעלי חיים. מזמינות אתכם לבוא לבקר ולהנות מהמקום הקסום.

מזכירה שהמשק פתוח בימים

א, ב, ד, ה: משעה 8:00 עד שעה 16:00

יום ג: משעה 10:00 עד שעה 18:00 עם בנות השרות של המשק

יום ו: משעה 8:00 עד שעה 14:00

איטל חכאון ופנות השירות

מקום יפה לזקנה (או תה) – מצפור שי

הפעם אשמח להמליץ לכם על תצפית בין היפות באזורנו, שממנה ניתן לראות נוף פנורמי למרחקים רבים, לצד שדות חיטה, ומתחת לעץ אשל עתיק ומרשים.

מצפור שי נחל הבשור נחנך בינואר 2015, והוקם על ידי קק"ל באזור יער המילואים הנמצא על הגדה המערבית של נחל הבשור. המצפור הוקם לבקשת משפחת דיין שביקשה להנציח את בנה שי שנפטר בפתאומיות מדום לב בגיל 28, במהלך משחק כדורסל עם קבוצתו הפועל ניצנים.

המצפור מתנשא לגובה של 90 מטר בלבד מעל פני הים ורק מטרים ספורים מעל גדתו המערבית של נחל הבשור. למרות תנאי הפתיחה הלא מבטיחים לכאורה, נקודת התצפית הצנועה מעניקה מבט יפהפה אל עבר הנוף המישורי שמסביב.

במקום הוצב שלט פנורמי המתאר בהרחבה את הנשקף מהמצפור, קק"ל הציבה באתר גם ספסל מיוחד שממנו ניתן להשקיף לעבר הנוף הרחב. על השלט לזכרו של שי בחרה משפחתו לכתוב רק מילים ספורות, מתוך נאמנות לצניעות שאפיינה אותו: "בן מושב דקל, שאהב את הנחל".

על נחל הבשור - למרגלות המצפור עובר הערוץ הרחב של נחל הבשור שאורכו כ-80 ק"מ והוא מתחיל את דרכו ברמת עבדת, ליד שדה בוקר. יובלי הנחל, ובהם נחל חברון ונחל באר שבע, מנקזים את הרי הנגב ואת המרחב הגשום של הרי חברון. הלאה מכאן, כ-7 ק"מ במורד הנחל, מצטרף לנחל הבשור גם נחל גרר. נחל הבשור מתפאר באגן ניקוז ענק המשתרע על פני כ-3,600 קמ"ר. זהו אגן הניקוז הגדול ביותר בישראל של נחל הנשפך לים התיכון! יער הבשור שמסביב ניטע על ידי קק"ל בסוף שנות ה-50 של המאה ה-20. מגוון מיני היער כולל עצי אשל, איקליפטוס, שיטה, חרוב ועצי בר מעטים. ביער צומחים גם עצים ותיקים יותר, בעיקר עצי אשל, שניטעו בימי המנדט הבריטי. בשנת 2006 זכה היער לשם "יער מערך המילואים", כאות הוקרה לחיילי המילואים של צה"ל, וכשנה לאחר מכן החלה קק"ל לחדש את הנטיעות ביער, בעיקר במיני עצים רחבי עלים.

הוראות הגעה: מצומת מעון (כביש 232) פונים מזרחה בכביש 241, נוסעים כ-900 מ' ופונים צפונה (שמאלה) בדרך עפר המסומנת בסימון שבילים אדום. נוסעים כ-3.8 ק"מ ומגיעים לצומת: ימינה - לחניון יעקב הררי (100 מטר) שמאלה - למצפור שי (1.1 ק"מ). הדרך עבירה לכל רכב (הפנייה שמאלה למצפור מעט מאתגרת לרכב פרטי) אך לא מומלץ להגיע למקום לאחר ימי גשם.

אורי יזרעאלי

יד שניה "יהודית" - לקראת האביב

כולנו מתכוננים לחג החירות. איך?

מתחילים מהארון! מוציאים וגם... מכניסים.

מוציאים - את סימני ההוצאה מהארון מרגישים כבר ביד שניה. כבר כמה שבועות אנחנו מקבלות את הבגדים הטובים שלכם ואחרים, בעיקר אחרות, נהנות! תודה לכל מי שמביא בשעת הפתיחה או מתאם עם חגית.

מכניסים - הרשתות כבר עובדות קשה כדי שנקנה מהם. אנחנו מזמינות את כולם להגיע ולהתחדש בבגדים יפים למשפחה לפני הקניה היקרה יותר! כך נהיה שותפים גם בשמירה על הסביבה וגם בשמירה על הכיס.

נוסיף גם שבשבוע הראשון של מלחמת "שאגת הארי", זכינו לעזור למשפחות מבית שמש. קיבלנו פניה מהגיוינט (ותודה לזהבה ברט שהעבירה אלינו את הפניה) לאיסוף פריטי לבוש למבוגרים. בזכות השקיות הרבות שקיבלנו, בניצוחה של חגית, נשים יקרות מיינו וארזו את הבגדים וכבר למחרת השקיות נשלחו למלון בירושלים, שם שהו המשפחות.

במסגרת השינויים וההתחדשות של יד שניה ובשיתוף עם משפחת מוסינזון, יד שניה קבל את שמו החדש: **יהודית**, על שמה של יהודית מוסינזון ז"ל, שהקימה את מוסד יד שניה בסעד. יהודית התמידה לטפל בבגדים ותיחזקה את המקום בנאמנות לאורך שנים רבות. מי שמגיע למקום יוכל לראות את ההנצחה הצנועה שארגנה משפחתה, בתמונה ובמלל. בנות מוסינזון הגיעו למקום, התקבלו בחגיגות ע"י חגית גולן ותלו את התמונה בטקס קטן ומרגש. יצרנו מיתוג חדש למקום ביום א בעת "**מכירת האביב**" נסיר את הלוט מעל השלטים החדשים הממתגים את המקום.

מוזמנים להיות שותפים באירוע המרגש!

ביום א' הקרוב, ד' בניסן,

תתקיים אי"ה **מכירת אביב** בין השעות 17:00 – 21:00

בשעה 17.30 נסיר את הלוט מעל גבי השלטים.

כולם מוזמנים לבוא להתרשם ולהתחדש

לחג או ליומיום והכל במחיר סמלי!

נשמח לראותכם.

113 יד שניה

**בע"ה ערב שבת קודש פרשות ויקרא
מבצע שאגת הארי**

תפילות השבת

מנייני ליל שבת -

1. בדשא ליד בוקי.
2. בדשא ליד שנון.
3. בפרגולה של מוישליה.
4. בית כנסת ע"מ.
5. בית כנסת בית אהרן.
6. שכונת שקד כיכר בין שלב ב – ג.

שיעור קצר של הרב ארי יתקיים מיד לאחר התפילה בבי"כ הגדול.

מנייני שחרית ומוסף -

1. 6:45 - מנין ראשון בבית הכנסת בית אהרן
2. 8:00 - בית כנסת ע"מ
3. 8:30 - מניין שני בבית הכנסת בית אהרן

שיעור פרשת השבוע – עמיעד בן עמי